

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра світової літератури

«ПОГОДЖЕНО»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Проректор

з науково-методичної та навчальної

роботи

_____ О.Б. Жильцов

«___» _____ 2014 р.

Вченою радою Гуманітарного інституту,

протокол № ___ від «__» _____ 2014 р.

Учений секретар _____

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ V КУРСУ**

Напрямок підготовки

6.020303 «Філологія (українська мова і література)»,

«Філологія (англійська мова і література)»

(освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст»)

УХВАЛЕНО

на засіданні кафедри світової літератури,

Протокол №1 від 03.09.14

завідувач кафедри _____ Ю. І. Ковбасенко

Київ – 2014

Робоча програма навчально-виробничої педагогічної практики. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 31 с.

Укладач: Галина Володимирівна Бітківська, кандидат педагогічних наук, доцент.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	5
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ.....	9
ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАКТИКАНТІВ.....	10
ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ПРАКТИКАНТА.....	12
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ УРОКУ.....	13
ПРАВИЛА ТЕХНІКИ ОРГАНІЗАЦІЇ УЧНІВ НА НАВЧАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ	13
СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	14
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	17
Додатки.....	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Практична підготовка студентів є обов'язковим компонентом професійної підготовки майбутніх фахівців. Виробнича педагогічна практика відіграє провідну роль у формуванні професійних умінь та навичок, професійної компетентності майбутніх учителів із зарубіжної літератури.

Навчальна програма виробничої педагогічної практики (далі – Програма) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Гуманітарного інституту на основі освітньо-професійної програми (ОПП) та освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) спеціалістів та магістрів відповідно до затвердженого навчального плану.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра» (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.)

Програму укладено згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) та алгоритму вивчення навчального матеріалу психолого-педагогічних та фахових дисциплін.

Програма визначає перелік, обсяг, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів, необхідне навчально-методичне забезпечення.

Види, обсяг і порядок проходження виробничої навчальної практики визначається розділом «Практика» навчального плану спеціальності.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Практична підготовка студентів є обов'язковим компонентом професійної підготовки; невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців і спрямована на закріплення теоретичних знань студентів з психолого-педагогічних та фахових дисциплін, отриманих під час навчання. Проходження практичної підготовки необхідне для здобуття кваліфікаційного рівня. Під час виробничої педагогічної практики передбачено самостійне проведення уроків та виховних заходів.

Мета навчально-виробничої педагогічної практики – формування у майбутніх учителів зарубіжної літератури професійних умінь та навичок; формування готовності майбутніх учителів до професійної педагогічної діяльності.

Основні завдання виробничої педагогічної практики студентів V курсу

1. Формування професійно-педагогічної спрямованості студентів:

- ✓ активного, емоційно-позитивного та ціннісного ставлення до майбутньої професійної діяльності на посаді вчителя зарубіжної літератури;
- ✓ стійкої мотивації на досягнення успіху у майбутній професійній діяльності;
- ✓ цінності самореалізації та самовдосконалення у майбутній професійній діяльності;
- ✓ відповідальності за результати своєї професійної діяльності.

2. Формування цілісних, системно-структурних професійних знань студентів:

- ✓ закріплення, поглиблення та систематизація теоретичних знань із курсу історії зарубіжної літератури та методики її викладання;
- ✓ закріплення, поглиблення та систематизація теоретичних знань в галузі загальної психології, вікової психології, педагогіки, історії педагогіки, педагогічної майстерності, сучасних педагогічних технологій, методики виховної роботи тощо;
- ✓ закріплення, поглиблення та систематизація знань щодо самоорганізації та самовдосконалення в майбутній професійній діяльності.

3. Формування професійно-творчої самостійності студентів:

- ✓ формування умінь самостійного планування навчально-виховної роботи із зарубіжної літератури;
- ✓ формування умінь самостійного планування, підготовки та проведення уроків різних типів;
- ✓ формування умінь самостійного планування, підготовки та проведення виховних заходів;
- ✓ формування організаційних умінь;

- ✓ формування умінь бачити проблемні педагогічні ситуації, виокремлювати їх, перетворювати на педагогічну задачу, самостійно аналізувати та знаходити оптимальні шляхи вирішення;
- ✓ розвиток механізмів творчої діяльності при проведенні уроків та виховних заходів.

4. Формування культури професійно-педагогічного спілкування студентів:

- ✓ формування умінь реалізації суб'єкт-суб'єктної взаємодії в процесі професійної педагогічної діяльності;
- ✓ розвиток літературного усного та писемного, монологічного й діалогічного мовлення;
- ✓ формування умінь розподіляти й концентрувати увагу, діяти в публічній ситуації;
- ✓ формування уміння активного слухання;
- ✓ розвиток толерантності.

5. Формування педагогічної рефлексії студентів:

- ✓ формування умінь аналізу та самоаналізу уроків і виховних заходів;
- ✓ формування умінь самодіагностики, самооцінки та самокорекції.

Професійно-педагогічні уміння, якими мають оволодіти студенти під час виробничої педагогічної практики:

I. Прогнозувально-проективні уміння:

1) Уміння самостійно планувати та здійснювати підготовку уроків різних типів: уміння визначати тему уроку згідно з навчальною програмою та встановлювати її місце в системі і структурі навчальної дисципліни «Світова література»; уміння чітко визначати мету уроку (навчальну, розвивальну, виховну) та обирати доцільний тип уроку; уміння обирати оптимальну, логічну, гнучку, хронологічно виправдану структуру уроку, що відповідає темі, меті, типу уроку та віковим психологічним особливостям учнів; уміння працювати з різними джерелами інформації; уміння переробляти інформацію відповідно до цілей і завдань уроку; уміння здійснювати доцільний відбір навчального матеріалу з теми уроку (відбір змісту й обсягу знань з теми уроку, підбір до кожного питання доцільних фактів і прикладів тощо); уміння відбирати та створювати необхідні засоби навчання та наочні посібники (дидактичний матеріал, таблиці, схеми, малюнки тощо); уміння складати план-конспект уроку з визначенням теми, мети, типу, обладнання, плану, послідовністю основних етапів уроку,

розподілом часу, фіксацією змісту уроку; уміння прогнозувати очікуваний результат уроку.

2) *Уміння самотійно планувати та організовувати виховні заходи літературно-музичного змісту:* уміння визначати форму, тему та мету виховного заходу з урахуванням інтересів та вікових особливостей учнів; уміння творчо моделювати структуру (сценарій) виховного заходу; уміння добирати та створювати необхідне обладнання (малюнки, дидактичний матеріал, фотоматеріал, декорації, костюми тощо); уміння залучати учнів до підготовки виховного заходу, розподіляти ролі виконавців певних справ чи їх окремих ділянок (частин) з урахуванням інтересів, можливостей, здібностей; уміння підтримувати та розвивати ініціативу учнів; уміння прогнозувати очікуваний результат виховного заходу.

II. Операційні уміння.

1) *Уміння самотійно проводити уроки різних типів:* уміння дотримуватись основних загальнопедагогічних вимог щодо уроку (санітарно-гігієнічних, дидактичних, виховних, психофізіологічних тощо); уміння реалізовувати на уроці основні дидактичні принципи (гуманізму, науковості, зв'язку з життям, доступності, систематичності та послідовності, наочності, індивідуального підходу, диференціації, емоційності, міцності засвоєння знань, умінь, навичок, взаємопов'язаного вивчення української та зарубіжної літератур тощо); уміння раціонально та ефективно використовувати на уроці методи, прийоми та засоби навчання й виховання; уміння ефективно організовувати власну діяльність та навчально-пізнавальну діяльність учнів; уміння доступно, лаконічно й виразно формулювати питання; уміння ефективно використовувати технічні засоби навчання; уміння при необхідності оперативно змінювати логіку і спосіб викладу матеріалу; уміння застосовувати інноваційні технології навчання (технологію розвитку творчої особистості, проектну технологію, технологію «створення ситуації успіху» та ін.); уміння використовувати методи та прийоми активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів (створення проблемних ситуацій, організація самотійної пізнавальної діяльності тощо); уміння оптимально розподіляти час; уміння ефективно використовувати мимовільну та довільну увагу учнів; уміння використовувати прийоми для активізації різних видів пам'яті (образної, словесної, слухової, механічної, емоційної) та видів запам'ятовування; володіння механізмами творчої діяльності при проведенні уроків; уміння виокремлювати проблемні педагогічні ситуації, перетворювати їх на педагогічні задачі, аналізувати та знаходити оптимальні шляхи вирішення; уміння аналізувати та оцінювати роботу учнів на уроці; уміння забезпечувати цілісність та логічну завершеність уроку.

2) *Уміння самотійно проводити виховні заходи:* уміння реалізовувати основні принципи виховання (народності, гуманності, демократичності, природовідповідності, індивідуальності, єдності виховання та життєдіяльності, опори на позитивне тощо); уміння раціонально та

ефективно використовувати методи, прийоми, засоби виховання; володіння механізмами творчої діяльності; уміння забезпечувати цілісність та логічну завершеність виховних заходів.

III. Комунікативні уміння: уміння реалізовувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію в процесі педагогічного спілкування; розвинуте літературне усне і писемне, монологічне й діалогічне мовлення; володіння педагогічним тактом, нормами педагогічної етики; уміння розподіляти та концентрувати увагу, діяти в публічній ситуації; уміння активного слухання.

IV. Рефлексивні уміння: уміння проводити аналіз та самоаналіз уроки й виховних заходів; уміння здійснювати якісну та адекватну самодіагностику та самооцінку; уміння здійснювати саморегуляцію та самокорекцію; уміння прогнозувати свій подальший професійний розвиток.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Навчально-виробнича педагогічна практика проводиться на базі шкіл міста Києва. Термін практики визначається навчальним планом Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка. Керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури.

Перед проведенням практики проводиться *настановна конференція*. На ній відповідальні за практику викладачі кафедри докладно роз'яснюють студентам завдання практики, вимоги до оформлення звітної документації, організаційні заходи, графік, об'єкти.

Через тиждень після закінчення практики проводиться *звітна конференція*, на якій студенти звітуються про виконання програми практики. Студенти готують виступи, презентації, виставку стендів, газет, що відображають хід та результати практики. Керівники практики від університету та баз практики підводять підсумки роботи студентів, оголошують оцінки, а також зауваження та побажання.

Студент, який не проходив практику або робота якого під час практики визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчального плану даного семестру. За рішенням дирекції інституту йому може бути надана можливість повторного проходження практики.

Із студентів, що проходять практику в одній школі, керівником практики від університету призначається *староста* групи. В обов'язки старости входить здійснення загальної організації роботи студентів групи, узгодження взаємодії студентів та керівників практики, виконання доручень керівників практики, ведення обліку відвідування студентами практики.

ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАКТИКАНТІВ

1. Вивчення вимог навчальної програми до змісту навчально-виробничої педагогічної практики і укладання індивідуального плану виконання програми.
2. Ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку школи, розкладом уроків, режимом дня учнів.
3. Вивчення питань організації навчально-виховного процесу в школі, основних напрямів її роботи.
4. Ознайомлення з навчальними програмами із світової літератури.
5. Ознайомлення зі змістом, призначенням та правилами заповнення шкільної педагогічної документації (календарно-тематичного плану, плану виховної роботи класного керівника, журналу класу, щоденників учнів тощо).

6. Ознайомлення з обладнанням та навчально-методичним забезпеченням класу, кабінету, у якому проходить практика.
7. Здійснення допомоги вчителю у виготовленні дидактичних матеріалів до уроків, у проведенні виховних заходів, надання індивідуальної допомоги учням.
8. Складання планів-конспектів пробних та залікового уроків.
9. Самостійне проведення пробних та залікового уроків.
10. Проведення самоаналізу та самодіагностики залікового уроку, заповнення діагностичної карти самоаналізу уроку.
11. Укладання звітної документації з виробничої педагогічної практики.

Студент-практикант зобов'язаний:

Взяти участь у настановній та звітній конференціях з виробничої педагогічної практики.

Своєчасно прибути на базу практики та систематично відвідувати навчально-виробничу педагогічну практику.

Своєчасно та якісно виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики і відповідними інструкціями, старанно готуватися до кожного виду діяльності.

Бути відповідальним, організованим, дисциплінованим, ввічливим, працьовитим.

Організовувати свою роботу згідно з вимогами Статуту школи, правилами внутрішнього розпорядку, виконувати розпорядження адміністрації школи та керівників практики.

Своєчасно здати звітну документацію керівникові практики від кафедри.

Студент-практикант має право:

1. Отримувати консультації керівників практики від кафедри та бази практики.
2. Висловлювати пропозиції щодо вдосконалення напрямів підготовки студентів до практики, її організації та проведення.
3. Брати участь у зборах, нарадах, конференціях та інших заходах навчального закладу, у якому студент проходить практику.
4. Користуватися бібліотекою закладу, у якому студент проходить практику.
5. Відвідувати пробні й залікові уроки, які проводять інші студенти-практиканти.

Керівник практики від кафедри теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури:

1. Організує проведення інструктажів та консультацій з практики.
2. Бере участь у проведенні настановної та звітної конференцій.
3. Контролює забезпечення раціональних умов праці студентів.

4. Спостерігає, аналізує та оцінює проведення студентами залікових уроків.
5. Перевіряє звітну документацію студентів.
6. Оцінює результати проходження навчальної педагогічної практики.

ЕТАПИ НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Етапи	Завдання етапів
Підготовчий	Ознайомлення з програмою практики та вимогами щодо оформлення її результатів. Вирішення організаційних питань.
Робочий	Знайомство з умовами та базою проходження практики. Виконання програми практики.
Підсумковий	Підготовка звіту з практики. Підведення підсумків практики. Презентація результатів практики.

Підготовчий етап практики включає в себе вирішення всіх організаційних питань. На цьому етапі представники баз практики знайомляться з її програмою, узгоджують з керівниками практики від університету вимоги до діяльності студентів, режиму роботи, форм звітності. Проводиться настановна конференція, на якій присутні студенти, керівники практики від університету та баз практики. Студенти ознайомлюються з завданнями та програмою практики, зразками оформлення звітної документації.

Робочий етап практики включає ознайомлення студентів з базами практики, складання кожним практикантом індивідуального плану роботи, практичну діяльність відповідно до плану, планування, підготовку та проведення пробних уроків, консультації з керівниками практики. Протягом робочого етапу студент виконує основні завдання практики, аналізує та обговорює з керівниками практики отримані результати, визначає тему свого виступу на підсумковій конференції.

Підсумковий етап практики включає оформлення студентом звітної документації з практики, отримання письмової характеристики (відгуку) з місця проходження практики, в яку вноситься оцінка роботи практиканта. Всі звітні матеріали здаються для здійснення контролю керівникові практики від університету. Завершує практику *звітна конференція*, на якій студенти звітуються про виконання програми практики. Студенти готують виступи, презентації, виставку стендів, газет, що відображають хід та результати практики. Керівники практики від університету та баз практики підводять підсумки роботи студентів, оголошують оцінки, а також зауваження та побажання.

**ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ПРАКТИКАНТА,
ЯКУ ВІН ЗДАЄ**
НА КАФЕДРУ теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури

1. **Щоденник виробничої педагогічної практики**, який відображає роботу студента за весь період практики та містить такі розділи:

- відомості про середній загальноосвітній навчальний заклад, у якому проходить практика;
- індивідуальний план роботи студента-практиканта;
- спостереження та аналіз 3 уроків із світової літератури досвідчених учителів, які відвідав студент (*зразок оформлення та структура додається*).

2. **Плани-конспекти двох пробних та одного залікових уроків із світової літератури**, що проводив студент (*методичні рекомендації щодо підготовки до уроку, орієнтовна схема плану-конспекту та план-конспект уроку додаються*).

3. **Діагностична карта самоаналізу одного залікового уроку**, заповнена та підписана студентом (*схема додається*).

4. **Діагностична карта експертної оцінки одного залікового уроку**, заповнена та підписана керівником від бази практики (вчителем-методистом) (*схема додається*).

5. **Відгук керівника від бази практики** (з рекомендованою оцінкою та печаткою навчального закладу).

6. **Звіт-самоаналіз студента-практиканта**, підписаний студентом (*орієнтована схема додається*).

7. **Презентація (фотоматеріали)** проведення уроків.

УСІ ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ ПОДАЮТЬСЯ В ПАПЦІ, що має назву «Документація навчально-виробничої педагогічної практики». *Зразки оформлення звітної документації додаються*.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ УРОКУ

1. Ознайомтеся з навчальною програмою із світової літератури, зі змістом відповідного розділу теми, з'ясуйте їх зв'язок з іншими темами.
2. Визначте місце конкретної теми уроку в системі й структурі навчальної дисципліни.
3. Проаналізуйте виклад обраної теми в підручнику відповідно до вимог програми.
4. Опрацюйте методичну літературу щодо оптимізації навчально-виховного процесу в ході опрацювання конкретного навчального матеріалу.
5. Доберіть додатковий навчальний матеріал з потрібної теми.
6. Чітко визначте мету і завдання уроку.
7. Чітко визначте тип і структуру уроку.
8. Заздалегідь прийдіть у клас, ду будете проводити урок, і познайомтеся з учнями.
9. Доберіть ефективні, на вашу думку, для вивчення обраної теми методи навчання.
10. Доберіть необхідні засоби навчання (дидактичний матеріал, таблиці та ін.).
11. Зіставте обрані методи, прийоми, засоби навчання з власними можливостями та можливостями учнів.
12. З'ясуйте значення маловідомих для учнів слів і підготуйтеся до їх пояснення.
13. Складіть план-конспект уроку, у якому визначте тему, мету (дидактичну, розвивальну, виховну), виділіть структурні компоненти відповідно до обраного типу.
14. План треба складати повний, з достатнім розкриттям змісту і ходу уроку, з повним методичним забезпеченням.
17. Доберіть і зафіксуйте додатковий матеріал (жарти, загадки, матеріали для гри та ін.).
18. Продумайте прийоми використання наочних посібників, підготувавши необхідні пристрої.
19. На урок вдягніться просто й елегантно, щоб вам було зручно, а учнів ваша зовнішність не відволікала від навчального матеріалу.
20. Вголос, перед дзеркалом (з використанням магнітофону) продекламуйте вірш, якщо це передбачено планом уроку.
21. Будьте готові до непередбаченого «руйнування» вашого плану. Продумайте додатковий варіант.

ПРАВИЛА ТЕХНІКИ ОРГАНІЗАЦІЇ УЧНІВ НА НАВЧАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Заходьте до класу за 10-15 хвилин до дзвінка.
2. З'являйтеся перед учнями усміхнені, не використовуйте «закриту позу» (схрещені руки).

3. У поставі тіла виявляйте діловитість, рішучість, впевненість, готовність до праці.
4. Впевненим кроком підійдіть до робочого стола, уважно подивіться на всіх учнів і на кожного зокрема.
5. Доброзичливо та голосно привітайтеся з учнями.
6. Перевірте (непомітно для учнів) стілець, на якому будете сидіти, аби уникнути неприємностей.
7. Перевірте готовність учнів і класу до уроку (наявність зошитів, підручників, щоденників та ін., підготовку дошки, іншого обладнання).
8. Забезпечте психологічну готовність учнів до роботи, зацікавивши своїм предметом, неординарним запитанням тощо.
9. Повідомте тему та мету уроку.
10. Проведіть урок за обраною темою.
11. Проведіть підсумок роботи на уроці, виставте учням оцінки й дайте домашнє завдання.

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ практикантів

Навчальні досягнення студентів із навчально-виробничої педагогічної практики оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 1, табл. 2.

Таблиця 1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Види робіт	Кількість балів
Систематичне ведення щоденника навчально-виробничої педагогічної практики	10
Конспекти відвіданих уроків із світової літератури, проведених учителями	30
Проведення двох пробних уроків із світової літератури	30
Проведення одного залікового уроку із світової літератури	30
Заповнення діагностичної карти самоаналізу залікового уроку	10

Наявність діагностичної карти експертної оцінки залікового уроку	10
Наявність позитивного відгуку керівника від бази практики	20
Наявність фотоматеріалів	5
Звіт-самоаналіз з практики	20
Своєчасне оформлення та здача документації	5
Участь у настановній та звітній конференціях	5
<i>Усього</i>	<i>175</i>
<i>Коефіцієнт розрахунку</i>	<i>1,75</i>

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** заповнення звітної документації, складання плану-конспекту уроку.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Максимальну кількість балів **175**, набрану бакалавром, за допомогою коефіцієнта **1,75** переводимо в рейтингові показники успішності (до 100 балів), а потім в оцінку за шкалою ECTS.

Таблиця 2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 59	«незараховано» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED

75 – 89	«добре»	СВ
90 – 100	«відмінно»	А

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 3.

Таблиця 3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання і уроки, передбачені програмою із навчально-виробничої практики; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із зарубіжної літератури та методики її викладання, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Проте під час практики студент робить незначні помилки теоретичного і практичного характеру.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незараховано»	виставляється студентові, який має поверхові знання програмового матеріалу і неспроможний до виконання фахової діяльності під час педагогічної практики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова Г. С. Возрастная психология: Учебник для высшей школы. 2-е изд. – М.: Академический Проект, 2001. – 704 с.
2. Асмус В. Ф. Чтение как труд и творчество // Вопросы теории и истории эстетики. Сб. статей.– М.: Искусство, 1968. – 654 с.
3. Бадмаев Б. Ц. Психология в работе учителя: В 2 кн. – М.: Гуманит изд. центр «ВЛАДОС», 2000. – Кн. 1: Практическое пособие по теории развития, обучения и воспитания. – 232 с.
4. Бандура О. М. Вивчення елементів теорії літератури у 9-11 класах: Посібник для вчителя. – К.: Рад. школа, 1989. – 160 с.
5. Богданова О.Ю. и др. Методика преподавания литературы: Уч. для студентов пед. вузов / О.Ю.Богданова, С.А.Леонов, В.Ф.Чертов; Под ред. О.Ю. Богдановой. М.: Изд. центр «Академия», 1999. – 400 с.
6. Браже Т.Г. Целостное изучение эпического произведения в школе: Изд. второе, перераб. – СПб.: Фирма «Глагол», 2000. – 272 с.
7. Ващенко Г.Г. Загальні методи навчання: Підр. для педагогів. – К.: Українська видавнича спілка, 1997. – 410 с.
8. Волошина Н.Й. Естетичне виховання учнів у процесі вивчення літератури. – К.: Рад. школа, 1985. – 104 с.
9. Волошина Н.Й. Про державні стандарти базової і повної середньої освіти учнів з української і зарубіжної літератур // Зб. матеріалів міжнар. конф. “Літературний дискурс: генезис, рецепція, інтерпретація (літературознавчий, культурологічний і методичний аспекти)” / За ред. Ю.І.Ковбасенка. – К.: УАВЗЛ, 2003. – С. 25 – 29.
10. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник/ За наук. ред. О.Галича. – К.: Либідь, 2001. – 488 с.
11. Галузинський І.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. – К.: Вища школа, 1995. – 244 с.
12. Гуковский Г.А. Изучение литературного произведения в школе: Методологические очерки о методике. – М., Л.: Просвещение, 1966. – 226 с.
13. Державні стандарти базової і повної середньої освіти. Освітня галузь «Мови і література» / Інформаційний збірник МОН України, 2004.– № 1-2.– К.: Педагогічна преса. – С. 5 – 19.
14. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: методичний посібник. Автори-укладачі О. Пометун, Л. Пироженко.– К.: А.П.Н, 2002.– 135с.
15. Ісаєва О.О. Чи потрібна теорія літератури на уроці зарубіжної? (Про її роль у розвитку читацької культури школярів та практику формування) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2000. – №5. – С. 9 – 12.
16. Кирилюк З. В. Осягати природу літератури як мистецтва слова. Про необхідність практичного використання літературознавчих понять //

- Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 2003. — № 6. — С. 62 – 63.
17. Концепція літературної освіти в 12-річній загальноосвітній школі / Волошина Н. Й., Сімакова Л.А. та ін. // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 2004. — № 5. — С. 56 – 57.
18. Концепція літературної освіти в Україні // Дивослово. — 1994. — № 4. — С. 26 – 34.
19. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підручник для студентів філологів. — К.: Ленвіт, 2000. — 300 с.
20. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За редакцією Н. Й. Волошиної — К.: Ленвіт, 2002. — 344 с. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Підручник. — К.: Вища шк., 2007. — 415 с.
21. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. Зарубіжна література. 5– 11 класи. (2001 р.) За ред. Д. Затонського // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 2003. — № 7 – 8. — С. 74 – 96.
22. Програми середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання. Зарубіжна література. 5– 11 класи. За ред. К. Шахової. — К.: Освіта, 1995. — 80 с.
23. Програми середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання. Зарубіжна література. 5 – 11 класи. За ред. Д. Наливайка // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 2003. — № 7 – 8. — С. 15 – 34.
24. Програми середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання. Світова література. 5 – 11 кл. // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 1996. — №12. — С. 7 – 15.
25. Рыбникова М.А. Очерки по методике литературного чтения: Пособие для учителя. — 4-е изд., испр. — М.: Просвещение, 1985. — 288 с.
26. Степанишин Б.І. Викладання української літератури в школі: Методичний посібник для вчителя. — К.: Освіта, 1995. — 255 с.

Додатки

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки папки

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра світової літератури

**ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ
НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
СТУДЕНТА В КУРСУ _____ ГРУПИ _____
НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ _____**

ПІБ _____

Практика проходила у СЗШ № _____ м. Києва

з _____ по _____

Керівник практики від кафедри світової літератури

ПІБ _____

Додаток 2

Зразок оформлення титульної сторінки щоденника педагогічної практики

ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Студента-практиканта ((ПІБ) _____

Гуманітарний інститут

Напрямок підготовки _____

Курс _____ Група _____

Керівник від кафедри світової літератури

Зразок оформлення відомостей про СЗШ (2 сторінка щоденника)

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО СЗШ № _____ м.Києва

Адреса СЗШ № _____

Телефон _____

Директор школи _____

Заступник директора з навчально-виховної роботи _____

Вчитель-методист (керівник від бази праки) _____

Розклад дзвінків:

Зразок оформлення індивідуального плану (3 сторінка щоденника)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ ПРАКТИКАНТА

(складається на основі розділів «Мета та завдання практики» та «Зміст діяльності студентів-практикантів»)

1. Вивчити вимоги навчальної програми до змісту навчально-виробничої педагогічної практики та скласти індивідуальний план роботи.
2. Ознайомитись з правилами внутрішнього розпорядку школи, розкладом уроків, режимом дня учнів.
3. Вивчити питання організації навчально-виховного процесу в школі, основні напрями її роботи і т.д.

СХЕМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА АНАЛІЗУ ВІДВІДАНОГО УРОКУ*Загальні відомості про урок*

Дата _____ Предмет _____ Клас _____

Учитель _____

Тема уроку _____

Мета уроку: дидактична _____

виховна _____

розвивальна _____

Тип уроку _____

ХІД ТА ЗМІСТ УРОКУ

1. **Початок уроку:** своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту, налаштування учнів на роботу, організація уваги і готовності учнів до роботи, наявність необхідного обладнання (крейда, ручки, зошити, підручники, наочні посібники та ін.).

2. **Санітарно-гігієнічні умови проведення уроку:** дотримання гігієнічних вимог (повітряного, теплового, світлового режимів тощо).

3. **Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку:** дидактичних, виховних, розвивальних, психолого-фізіологічних тощо.

4. **Тип і структура уроку:** доцільність обраного типу уроку з погляду вивчення теми, відповідність компонентів уроку обраному типу, логічність та послідовність окремих етапів уроку, розподіл часу на уроці, психолого-педагогічне забезпечення цілісності та завершеності уроку.

5. **Зміст уроку :** відповідність теми уроку навчальній програмі; наявність чіткого, логічного плану уроку; зв'язок уроку з попереднім та наступним навчальним матеріалом, життям і досвідом учнів; доцільний відбір навчального матеріалу; актуалізація опорних знань учнів.

6. **Реалізація на уроці основних дидактичних принципів навчання** (науковості, наочності, зв'язку навчання з життям, систематичності та послідовності, доступності, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, диференціації, міцності засвоєння знань, умінь, навичок, емоційності навчання та ін.).

7. **Раціональність і ефективність використання різноманітних методів та прийомів навчання** (за джерелом знань (словесні, наочні, практичні), за характером логіки пізнання(аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні, індуктивні, дедуктивні, індуктивно-дедуктивні), за рівнем самостійної розумової діяльності (проблемний виклад, проблемні ситуації, частково-пошуковий метод, дослідний метод).

8. **Продуктивність та різноманітність видів навчально-пізнавальної діяльності учнів** (індивідуальної, парної, групової, колективної, усної, письмової тощо).

9. Раціональність та ефективність засобів навчання (слово вчителя, підручники, навчальні посібники, різні види наочності тощо).

10. Особливості розумової діяльності учнів на уроці: а) формування уваги: співвідношення мимовільної і довільної уваги; б) місце пам'яті у розумовій діяльності учнів; навчання школярів методам і прийомам запам'ятання; використання прийомів для активізації різних видів пам'яті (образної, словесно-звукової, емоційної, механічної) та видів запам'ятання.

11. Формування пізнавального інтересу учнів на уроці : створення проблемних ситуацій, пізнавальні ігри, використання творів мистецтва і літератури, порівняння і аналогії, навчальні дискусії, ефект здивування, емоційність тощо.

12. Реалізація на уроці основних складових виховання (розумового, морального, фізичного, трудового, естетичного, екологічного, правового).

13. Раціональність та ефективність методів і прийомів контролю знань, умінь, навичок (усна перевірка, письмова перевірка, тестова перевірка, практична перевірка тощо).

14. Обґрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів (відповідно до критеріїв оцінювання з навчального предмету за 12-бальною системою).

15. Поведінка вчителя на уроці: вміння організувати учнів на навчальну діяльність, забезпечити трудову дисципліну; вміння розподіляти та концентрувати увагу, діяти в публічній ситуації; вміння активного слухання; комунікативні вміння; володіння педагогічним тактом; володіння педагогічною технікою; культура педагогічного спілкування; толерантність; культура педагогічного мовлення; темп роботи; стиль і тон роботи (жвавий, рішучий, повільний, байдужий); спостережливість, винахідливість, емоційність.

16. Завершення уроку: підсумок уроку, мотивоване виставлення оцінок, повідомлення домашнього завдання, проведення інструктажу щодо його виконання, запис на дошці та учнями у щоденниках.

17. Результат уроку: досягнення мети; виконання плану уроку; якість знань, умінь і навичок учнів; освітнє, виховне, розвивальне значення уроку.

Орієнтовний зразок оформлення плану-конспекту уроку (на прикладі комбінованого уроку)

ПЛАН-КОНСПЕКТ УРОКУ із світової літератури

студента(ки) V курсу _____ групи _____

ПІБ _____

КЛАС: _____

ТЕМА УРОКУ: _____

Мета уроку: дидактична _____

виховна _____

розвивальна _____

Тип уроку: _____

Обладнання уроку: _____

ХІД УРОКУ

(із зазначенням усіх структурних компонентів уроку відповідно до типу уроку, детальним змістом кожного етапу, орієнтовним розподілом часу).

1. *Організаційний момент уроку* (коротко зміст етапу, тривалість).
2. *Перевірка домашнього завдання* (детально описати завдання, питання, вправи для перевірки, види перевірки (наприклад, усне індивідуальне опитування, усне фронтальне опитування, комбінована перевірка, письмова перевірка, тестова перевірка тощо; тривалість етапу).
3. *Повідомлення теми, мети уроку, мотивація навчальної діяльності учнів* (зміст етапу, прийоми повідомлення, тривалість).
4. *Актуалізація опорних знань учнів* (метод актуалізації (наприклад, бесіда), питання, завдання для актуалізації опорних знань учнів, тривалість етапу).
5. *Вивчення нового матеріалу* (чітко і логічно визначити план вивчення, детально розкрити зміст кожного пункту, методи навчання (бесіда, розповідь, пояснення та ін.), види навчально-пізнавальної діяльності учнів, тривалість етапу).
6. *Виконання вправ на формування практичних умінь і навичок* (детально зазначити зміст вправ, № за підручником, послідовність, орієнтований термін виконання).
7. *Узагальнення і систематизація знань щодо вивченого матеріалу* (детально зазначити завдання, питання, вправи для узагальнення та систематизації, тривалість етапу).
8. *Підсумки уроку* (короткий висновок, мотивоване виставлення та оголошення оцінок).
9. *Домашнє завдання* (зміст домашнього завдання (№ вправи, сторінки тексту та ін.).

Погоджено: ПІБ вчителя-методиста, дата, підпис

Тема уроку. Джон Рональд Толкін. Гобіт, або Мандрівка за Імлисті гори. Поняття про фентезі.

Мета: *формувати поняття* про літературу фентезі, вчити розповідати про Толкіна як основоположника літератури фентезі, дати відомості про історію створення трилогії „Володар кілець”, допомогти опанувати основний сенс твору, вчити характеризувати головних героїв, читати уривки з казки „Гобіт, або Мандрівка за Імлисті гори”; *розвивати* навички вибіркового читання, вміння стисло переказувати прочитане, вміння досліджувати елементи чарівної казки у тексті; *виховувати* кмітливість, вірність даному слову.

Література: Денисова Т.Н., Сиваченко Г.М. Зарубіжна література: Читанка-підручник для 5-6 класів. – 2-ге вид. – К.: Освіта, 1998. – С.175 – 188.

Хід уроку

1. Повідомлення теми, мети уроку.
2. Робота з підручником. Читання статті „Із дитячої літератури ХХ століття. Фентезі”.
3. Словникова робота.
Містика – вторгнення потойбічного світу в реальне життя.

Магія – чудеса за допомогою заклинань ...

Чаклунство –

4. Усвідомлення прочитаного. Робота біля дошки. Викликаються троє учнів, для кожного завдання (учні стежать, хто виконає швидше):

А) доповни перелік чарівних предметів, які згадуються в казках: чоботи-скороходи, килим-літак, чарівне люстерко... (Для довідки: наливне яблучко, чарівний клубочок, меч-кладенець, скатертина-самобранка, чарівний млинок, чарівний горщик тощо);

Б) допиши: найголовніший казковий конфлікт -

В) фентезі – це різновид фантастичної літератури, в якій головне місце займає

4. Слово вчителя про Толкіна.

— Джон Рональд Толкін – відомий англійський письменник, автор захоплюючих історій про вигаданих істот: гобітів, гномів, гоблінів, тролів. Дехто з них уже існував у англійському фольклорі, а декого вигдав

Толкін, наприклад, гобітів. Він поєднав два слова: *англ. hoto – людина і rabbit – кролик*. На дошці записані ці два слова. Утворіть з них слово „гобіт”. (Робота на дошці і запис етимології слова в зошити).

Толкін відомий далеко за межами своєї країни як автор знаменитої трилогії (три романи, об'єднані тематикою, сюжетом і героями) „Володар кілець”, а розпочалось все із казки „Гобіт, або туди й назад”, уривок з якої ви читали на сьогодні. Головний герой - Більбо Злоткінс, маленький чоловічок з кошлатими пухнастими ніжками, якому гноми запропонували вирушити в далеку мандрівку за скарбами, які колись належали їм. І, як не дивно, обставини склались так, що Більбо таки пішов, навіть побіг у цю мандрівку, сповнену небезпечних зустрічей і пригод.

5. Вправи на розвиток логічного мислення. Тестування.

1) Більбо Злоткінса мали за поважну людину, бо:

А) він був багатий;

Б) не вплутувався ні в які пригоди...;

В) відповідав на всі питання.

2) Скільки гномів прийшло до Більбо:

А) 2;

Б) 13;

В) 9.

3) В дорозі Більбо і гноми не зустріли:

А) тролів;

Б) гоблінів;

В) Гам-гама.

6. Стислий переказ уривка за планом:

- У печері Більбо.
- Записка гномів.
- Пригода з тролями.
- У печері гоблінів.
- Дивна знахідка (розповідь учителя).
- Гра в загадки з Гам-гамом.
- Дракон Смауг та золота чаша.

Для довідки: Орієнтовний стислий переказ «Дивна знахідка».

Коли гномів і Більбо захопили в полон гобліни, їм прийшов на порятунок Гандальф. Товариству вдалося звільнитися, але не на довго. Щоб

швидше втікати, гноми несли гобіта, який не міг бігти так швидко, як інші. Проте гобліни були спритніші за гномів, і знову наздогнали їх і схопили. В цей час Більбо впав і знепритомнів, а коли отямився, то відчув жах, бо нічого не бачив і не чув. Тільки уявіть собі, як було моторошно маленькому гобіту. Проте в нього вистачило сил і рішучості зважитись повзти кудись вперед, абсолютно не уявляючи куди. І ось, коли він повз по коридору, його пальці відчули щось кругле і холодне – металеве кілечко. Більбо сунув знахідку в кишеню, так, про всяк випадок (звідки йому було знати, що це за кілечко і яка з нього може бути користь).

7. Дослідження елементів чарівної казки у тексті Толкіна.

А) Актуалізація опорних знань.

- Згадайте, які ознаки має чарівна казка? (Випробування або подвиг головного героя, чіткий поділ героїв на добрих і злих, використання чарівних предметів, помічник-чарівник тощо).

Б) Бесіда: Які вигадані герої діють у казці Толкіна? Зачитайте їхні описи.

Хто допомагає Більбо і гномам? Які чудеса робить Гандальф? Чи використовують герої предмети, які мають чарівні властивості? Яка мета мандрівки за Імлисті гори? Який головний конфлікт твору? (У казці Толкіна діють гобіт (опис за вказаною хрест. – с.176), гноми (с. 177), тролі (с. 179), гобліни (с.182-183), Гам-гам (с.184), дракон (с. 186-187). У народних казках ми вже зустрічали гномів, тролів, драконів; гобіти, гобліни, Гам-гам – витвір фантазії Толкіна. За традицією народної казки у Більбо і гномів є помічник – це маг Гандальф. Він вміє дуже швидко пересуватися, гасити і піднімати догори полум'я, передбачати події тощо. У творі Толкіна, крім кілечка, чарівні властивості має ельфійська зброя. Ці речі дуже допомогли нашим шукачам пригод. Хоча вони вирушили здобути золото, проте це не звичайне викрадання, а відновлення справедливості, бо воно і інші коштовні вироби колись належали гномам. Більбо каже: „Сюди нас привело не тільки золото! Ми йшли по горах і попід горами, пливли під водою, і це заради ПОМСТИ”. Таким чином, головний конфлікт твору традиційний – боротьба Добра і Зла, і, як завжди в казках, Добро перемагає. Проте шлях до цієї перемоги довгий і, щоб перемогти, герой долає не лише зовнішнє зло, втілене у фантастичних істотах, а й у самому собі (Більбо коштує великих зусиль віддати коштовний камінь, розповісти правду про кільце). І це вже ознака літератури фентезі.

В) Порівняння гобітів і гоблінів.

- Давайте поміркуємо, чому гобіт уособлює добрі сили, а гобліни – злі?

Зачитування описів. „У норі під землею жив собі гобіт. Не в брудній загидженій мокрій норі, де повно дохлих червів і тхне багном, але й не в сухій та голій піщаній печері-вигрібанці, де ані сісти, ані попоїсти. Була то гобітівська нора, а де гобіти, там і затишок (с.175). Гобіти менші на зріст за

гномів, і в них не буває борід, а гноми, як відомо, всі бородані. Чарувати вони якщо і вміють. То небагато; відомі їм тільки найпростіші буденні чари. Вони люблять, коли в них кругляться животики; а вдязі віддають перевагу яскравим кольорам (здебільшого зеленому й жовтому); взуття не носять, бо мають природні товсті шкіряні підошви і брунатну теплу й густу на ногах вовну, що кучерявиться так само, як і чубчик у них на голові; мають іще довгі вправні пальці й добродушні обличчя. Сміються гобіти глибоким оксамитовим сміхом, надто коли пообідають добре, а пообідати вони примудряються двічі на день” (с.176).

„Треба знати, що гобліни жорстокі, лукаві, з лихим серцем. Вони не виготовляють хороших речей, а все щось хитромудре. Всі гобліни брудні, неохайні. Молотки, сокири, мечі, кинджали, кайла, а також знаряддя для тортур – все це у них виходить дуже добре. А то вони ще змушують усякий інший люд виробляти задумані гоблінівським розумом речі. Дуже ймовірно, що саме гобліни попридумували всю ту машинерію, яка віддавна баламутить світ – особливо ж вигадливі засоби вбивати багато людності разом. Особливого зла на гномів вони не мали – не більше ніж на все інше та на всіх інших; найдужче лютило їх усе порядне й щасливе” (с.182 -183).

Позиції для порівняння:

- Зовнішність (маленькі – велетенські, здоровезні, бридезні);
- Характер (добродушні, люблять затишок – жорстокі, лукаві, з лихим серцем);
- Рід занять (приймають гостей, люблять попоїсти – „найдужче лютило їх усе порядне й щасливе”);
- Мова (чемна, ввічлива – „зойки і скигління, квакання, лопотіння й лепетання, вищання, гарчання та прокльони”).

Висновок: протиставлення доброго і злого здійснюється по всіх позиціях. Автор застосовує всі засоби, щоб викликати симпатію до гобітів і осуд гоблінів.

8. Підсумок уроку.

Бесіда за запитаннями: Ще перед мандрівкою за Імлисті гори автор натякнув, що Більбо „може й утратив повагу своїх сусідів, зате здобув... ну та ви побачите самі, здобув він що-небудь урешті чи ні”. Що здобув наш крихітний чоловічок? (кільце, деякий скарб, дружбу гномів, добру й недобру заздрість інших гобітів...) А що зрозумів читач? (Від найменшого учасника мандрівки залежав її успіх. Своє важливе поле діяльності є в кожній людини, незалежно від її розмірів і умінь).

9. Домашнє завдання. Читати за підручником с. 270–280.

ДІАГНОСТИЧНА КАРТА САМОАНАЛІЗУ ЗАЛІКОВОГО УРОКУ

Дата ----- Предмет ----- Клас-----

Студент(ка)(ПІБ) ----- Підпис студента _____

Тема уроку _____

Параметри оцінювання: 0 – показник не виявлявся, 1 – показник виявлявся епізодично та непослідовно, 2 – показник виявлявся часто, 3 – показник виявлявся систематично та в повній мірі.

Показники	Бали (0,1,2,3)
1. Своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту	
2. Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку (гігієнічних, дидактичних, виховних, психолого-фізіологічних)	
3. Відповідність типу і структури уроку темі та меті	
4. Послідовність та логічність етапів уроку	
5. Раціональний розподіл часу на уроці	
6. Психолого-педагогічне забезпечення цілісності та завершеності уроку	
7. Зв'язок уроку з попереднім та наступним навчальним матеріалом, життям і досвідом учнів	
8. Доцільний відбір навчального матеріалу	
9. Реалізація на уроці основних дидактичних принципів	
10. Раціональне та ефективне використання методів, прийомів, засобів навчання	
11. Продуктивність та різноманітність видів навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці	
12. Формування пізнавального інтересу учнів на уроці	
13. Реалізація на уроці основних складових виховання	
14. Реалізація на уроці різних видів запам'ятовування	
15. Врахування вікових особливостей учнів	
16. Раціональне та ефективне застосування методів і прийомів контролю знань, умінь, навичок учнів	
17. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці	
18. Обґрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів на уроці	
19. Уміння організувати учнів на навчальну діяльність, забезпечити трудову дисципліну	
20. Культура мовлення (розвиток літературного монологічного й діалогічного, усного та писемного мовлення)	
21. Культура педагогічного спілкування (дотримання норм педагогічного такту та етики, толерантність)	
22. Уміння розподіляти та концентрувати увагу, діяти в публічній ситуації.	
23. Реалізація мети та плану уроку	
Загальна кількість балів	
Самооцінка за проведення уроку (за п'ятибальною системою)	

Зразок оформлення діагностичної карти спостереження та аналізу уроку
ДІАГНОСТИЧНА КАРТА ЕКСПЕРТНОЇ ОЦІНКИ ЗАЛІКОВОГО УРОКУ

студента(ки)(ПБ) _____

Дата _____ Предмет _____ Клас _____

Експерт(ПБ) _____ Посада _____ Підпис _____

Тема уроку -----

Параметри оцінювання: 0 – показник не виявлявся, 1 – показник виявлявся епізодично та непослідовно, 2 – показник виявлявся часто, 3 – показник виявлявся систематично та в повній мірі.

Показники	Бали (0,1,2,3)
1. Своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту	
2. Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку (гігієнічних, дидактичних, виховних, психолого-фізіологічних)	
3. Відповідність типу і структури уроку темі та меті	
4. Послідовність та логічність етапів уроку	
5. Раціональний розподіл часу на уроці	
6. Психолого-педагогічне забезпечення цілісності та завершеності уроку	
7. Зв'язок уроку з попереднім та наступним навчальним матеріалом, життям і досвідом учнів	
8. Доцільний відбір навчального матеріалу	
9. Реалізація на уроці основних дидактичних принципів	
10. Раціональне та ефективне використання методів, прийомів, засобів навчання	
11. Продуктивність та різноманітність видів навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці	
12. Формування пізнавального інтересу учнів на уроці	
13. Реалізація на уроці основних складових виховання	
14. Реалізація на уроці різних видів запам'ятовування	
15. Врахування вікових особливостей учнів	
16. Раціональне та ефективне застосування методів і прийомів контролю знань, умінь, навичок учнів	
17. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці	
18. Обґрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів на уроці	
19. Уміння організувати учнів на навчальну діяльність, забезпечити трудову дисципліну	
20. Культура мовлення (розвиток літературного монологічного й діалогічного, усного та писемного мовлення)	
21. Культура педагогічного спілкування (дотримання норм педагогічного такту та етики, толерантність)	
22. Уміння розподіляти та концентрувати увагу, діяти в публічній ситуації.	
23. Реалізація мети та плану уроку	
Загальна кількість балів	
Оцінка за проведений урок (за п'ятибальною системою)	

**ЗВІТ-САМОАНАЛІЗ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ
НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

(ПІБ студента-практиканта)

Напря́м
підготовки _____
курс _____ *група*

1. За період виробничої педагогічної практики мною виконані такі завдання індивідуального плану роботи:
2. За період виробничої педагогічної практики мені не вдалося виконати такі завдання індивідуального плану роботи:
3. Під час виробничої педагогічної практики мною реалізовані такі види професійної педагогічної діяльності:
4. Найбільше сприяв формуванню моєї готовності до майбутньої професійної діяльності такий практичний досвід:
5. Виробнича педагогічна практика продемонструвала недостатню сформованість у мене таких професійних умінь:
6. Виробнича педагогічна практика найбільше сприяла формуванню у мене таких професійних умінь:
7. Я оцінюю свою діяльність під час практики як:
8. Найбільше під час практики мені сподобалося:
9. Найбільше під час практики мені не сподобалося:
10. Мої пропозиції щодо вдосконалення виробничої педагогічної практики:

Дата

Підпис студента

